

TALOUSARVION 2022 SUUNNITTELUN PERUSTEET, KEHYS JA AIKATAULU

Khall 09.09.2021 § 253

Kuntalain (410/2015) mukaisesti ”valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.”

Pelkosenniemen kunnan toiminnan ja talouden suunnittelukausi on kolme vuotta, joista talousarviovuosi on ensimmäinen. Suunnittelussa on otettava huomioon viimeaikaiset olennaiset rakenteelliset muutokset: AURA-, johtamisjärjestelmä- ja SOTE-uudistus.

Automatisoitu taloustietouudistus (AURA) 1.1.2021

Kuntien ja kuntayhtymän lakisääteinen raportointi tilastokeskukselle on muuttunut 1.1.2021 alkaen. Raportointi tehdään tilastokeskuksen sijaan valtionkonttorille automatisoituna raportointina (AURA) annetun vuosikellon mukaisesti. Automatisoidun taloustiedon toimittaminen edellyttää määrämuotoista rakenteista tietoa, jossa kunnan laskentatunnisterakenteessa olevat kustannuspaikat tulee sitoa palveluluokkiin 1.1.2021 alkaen sekä päivittää kunnan

tietojärjestelmien asiakasrekistereihin sektoriluokitukset. Kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitus korvaa aiemman tilastokeskuksen tehtäväluokituksen. Luokitus koskee kuntien ja kuntayhtymien palveluita vuodesta 2021 alkaen. Asiaa on käsitelty kunnanhallituksessa mm. seuraavissa kokouksissa: 11.8.2020 § 167 ja 10.11.2021 § 257.

Kuluvan vuoden 2021 talousarvio on laadittu syksyllä 2020 voimassa olleen laskentatunnisterakenteen pohjalle. Vuoden 2021 raportointi valtiokonttorille on tapahtunut ja vuoden 2022 talousarvio laaditaan AURA-uudistuksen edellyttämällä tavalla.

Johtamisjärjestelmä uudistus 1.8.2021

Pelkosenniemen kunnan johtamisjärjestelmä on uudistunut 1.8.2021 alkaen siten, että hyvinvointi- ja tekninen lautakunta on lakkautettu, ja niiden tehtävät ovat siirtyneet kunnanhallitukselle lukuunottamatta rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviä, joita hoitaa rakennuslautakunta. Uudistuksen myötä määritellyt johtamiskokonaisuudet ja toimivalta niissä on määritelty 1.8.2021 voimaan astuneessa hallintosäännössä (kvalt 23.6.2021 § 28).

Kuluvan vuoden 2021 raportointi pohjautuu vuoden 2021 talousarviorakenteeseen. Seuraavien vuosien 2022 - 2023 talousarvion laadinta pohjautuu voimassa olevaan hallintosääntöön.

Sote-uudistus 1.1.2023

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta antoi 15.6.2021 mietintönsä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta (StVM 16/2021) ja kertoi puoltavansa 21 hyvinvointialueen ja viiden yhteistyöalueen perustamista. Esitykseen liittyvät lait on tarkoitettu tulemaan voimaan porrastetusti siten, että osa laeista tulisi voimaan 1.7.2021 ja osa tulisi voimaan 1.3.2022 uusien aluevaltuustojen aloittaessa toimintansa ja viimeiset 1.1.2023.

Hyvinvointialueiden perustaminen merkitsee kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa olennaista muutosta vuodesta 2023 alkaen, jolloin sosiaali- ja terveyspalvelut ja muut laissa määritellyt palvelut siirtyvät hyvinvointialueen järjestettäväksi. Myös kunnan verorahoitusta (verotulot ja valtionosuudet) leikataan vastaavasti.

Seuraavassa esitetään alustava tuloslaskelma vuodelle 2022:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022 alustava
TULOSLASKELMA			
Toimintatuotot	1344997	1372295	1372295
Toimintakulut	-11075989	-11228605	-11297509

Toimintakate	-9730992	-9856310	-9925214
Verotulot	5142534	5570000	5498000
Valtionosuudet	4856654	4652213	4674715
Vuosikate	279828	333403	177501
Tilikauden tulos	30740	72243	-122499

Laskelma sisältää seuraavan tulo- ja menokehyyksen vuonna 2022:

- toimintatuotot toteutuvat vuoden 2021 talousarvion tsuuruisena
- toimintamenot toteutuvat 2 % korkeampina kuin vuoden 2020 tilinpäätöksessä
- verotulot on kirjattu 30.8.2021 julkaistun veroennusteen mukaisina
- valtionosuudet on kirjattu saatavilla olevien valtionosuuden ennakkolaskelmien suuruksina

Huomionarvoista on, että vuoden 2021 aikana valmistuvan koulu-päiväkodin vuoksi rahoituskustannukset ja suunnitelman mukaiset poistot suurenevat, ja ne on arvioitu alustavaan esitykseen, mutta tulee tarkistaa talousarviosuunnittelun edetessä.

Edellä kuvatut tulo- ja menoarviot johtavat noin 120 000 euroa alijäämäiseen tulokseen. Arvioitaessa laskelman realistisuutta on otettava huomioon seuraavia tekijöitä:

- kuluvan vuoden 2021 toteuman seuranta ei kunnassa ole reaaliajassa, vaan tapahtuu viiveellä
- kuluvan vuoden 2021 tuloksen ennustaminen ei kunnan nykyisellä talousjohtamisen työkaluilla ole tällä hetkellä riittävää
- kuntien yleinen palkankorotusprosentti ei ole kunnassa vielä tiedossa
- vero- ja valtionosuusennusteet tarkentuvat loppuvuodesta 2021, ja niihin saattaa tulla olennaisia muutoksia

Valtuusto, kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat kunnan ja kuntakonsernin johtamisesta. Kunnan toiminnot on hoidettava taloudellisesti ja niin, että vastuu tavoitteiden toteuttamisesta ja tuloksellisuudesta on selkeä. Kunnanhallitus on hyväksynyt 27.8.2019 § 180 talousarvion suunnittelua varten Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2020 - 2023 -ohjeen, jonka tarkoituksena on vahvistaa talousarvion yhteyttä kuntastrategiaan, yhdenmukaistaa talousarviokirjan sisältöä sekä selkiyttää tavoitteita ja vastuita. Ohje on perusteltua tarkistaa siten, että se huomioi AURA-, johtamisjärjestelmä- ja sote-uudistuksen vaativat muutokset.

Kunnan toimiin ja virkoihin liittyvät vakanssit kelpoisuusehtoineen on tarkistettu keväällä 2020, ja kunnanhallitus on edellyttänyt 4.6.2020 § 133, että lautakunnat vahvistavat alaisensa toiminnan vakanssit 30.6.2020 mennessä. Kelpoisuusehtoihin on saattanut muutoksia tilanteissa, joissa tehtävä on laitettu haettavaksi ja toimivaltainen

toimielin on vahvistanut hakutilanteessa kelpoisuusehdot ja muut tehtävän kannalta

Esityslistan oheismateriaalina ovat 1) Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2022 -ohje, 2) aikataulusuunnitelma, jota tarkennetaan tarvittaessa johtoryhmän toimesta, 3) tietopyyntö, jolla Pelkosenniemen tytäryhtiöiltä ja osakkuusyhtiöiltä pyydetään talousarviotietoja.

Lisätiedot/valmistelija: Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, p. 040 157 7045

Kunnanjohtajan esitys: Kunnanhallitus päättää

- 1) hyväksyä Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2022 -ohjeen
- 2) hyväksyä talousarvion laatimisen aikataulusuunnitelman, jota tarkennetaan tarvittaessa johtoryhmän toimesta
- 3) edellyttää, että käyttötalouden tulo- ja menoarviot laaditaan siten, että tuloslaskelma ei ole alijäämäinen
- 4) edellyttää, että kunnan henkilöstö- ja koulutussuunnitteluun panostetaan riittävästi vakanssiluetteluihin pohjautuen
- 5) edellyttää, että talousarvion laadinnassa noudatetaan Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2022 -ohjetta sekä aikataulusuunnitelmaa.
- 6) edellyttää, että seuraavat kuntakonserniin kuuluvat tytär- ja osakkuusyhtiöt toimittavat talousarviotietonsa tietopyynnössä esitetyllä tavalla: Pelkosenniemen Vuokratalot Oy, Asunto Oy Pelkosenniemen Huttu-Tyttö, Kiinteistö Oy Huttu-Akka, Kiinteistö Oy Huttu-Ukko, Kiinteistö Oy Pelkosenniemen liikekeskus sekä Pyhä-Luosto Vesi Oy.

Käsittely: Kunnanjohtaja esitteli asiaa kunnanhallitukselle.

Päätös: Kunnanhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä kunnanjohtajan esityksen.

Kunnanhallitus sopi valtuustoseminaarin järjestämisestä ajankohtana 4.11.2021.

Tiedoksi: Toimialat
Pelkosenniemen Vuokratalot Oy, Asunto Oy Pelkosenniemen Huttu-Tyttö, Kiinteistö Oy Huttu-Akka, Kiinteistö Oy Huttu-Ukko, Kiinteistö Oy Pelkosenniemen liikekeskus, Pyhä-Luosto Vesi Oy

Muutoksenhaku: Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.